

6.2 Methoden oogstseizoen verlengen.

6.2.1 Broeibak: vroeger oogsten

Een **broeibak** is een met glas afgedekte bak die verwarmd wordt door de ondergegraven, ontbindende mest. Hierin kan je al heel vroeg groenten zaaien. Graaf een kuil van 40 tot 80 cm diep. Heb je veel mest, dan kan je ze dieper en dus warmer maken. Vul de kuil met (paarden)mest (zonder antibiotica: zonder leven werkt dit niet), met daarop 20 tot 25 cm grond. Oriënteer de bak op de voorjaarszon. Als het te warm wordt zet je de ruiten (vast) open. Zorg ervoor dat ze niet kunnen wegwaaien.

Figuur 60 Broeibak

Bij paardenmest kan na enkele weken een grondtemperatuur tot ongeveer 30 °C (en meer) bereikt worden, die daarna in acht weken langzaam daalt naar ongeveer 20 °C. Bij stro is de temperatuur aanvankelijk 15 °C, om vervolgens in acht weken te stijgen naar ongeveer 18 °C.

Gebruik **mest** liever niet rechtstreeks in de tuin. Het kan wortels van planten verbranden. En je geeft micro-organismen de kans om via een kringloop terug naar je bord te komen. Laat het eerst verteren.

(Een meiler is een afgedekte houtstapel die zuurstofloos verkoold wordt tot houtskool. Ook veldovens om baksteen te bakken werden meiler genoemd.)

Een **biomeiler** is een composthoop waaruit (via een gesloten circuit) door een er in liggende spiraal warmte wordt benut. Bacteriën breken houtsnippers (e.a.) af tot compost. Hierbij komt veel warmte vrij (tot 60-65 graden C). Met een warmtewisselaar kan die in een woning of opslagvat gebruikt worden. Een grote biomeier (Jean Pain Methode) met fijne houtchips (en mest) werkt 1 tot 1,5 jaar en kan een operationele hoge temperatuur tot 9 maanden aanhouden. Verwacht geen wonderen in onze contreien. 30 graden in het secundaire circuit zou haalbaar zijn. Vroeger had Velt in Genk zo'n spiraal die in hun lokaaltje rechtsreeks aan een radiator was aangesloten. Het breekt de kou. Het helpt als je de meiler goed voedt en opbouwt, en de buitenkant isoleert met droog materiaal.

Vochtige plekken in hooi kunnen intensief gisten waardoor **hooibroei** ontstaat. Vanaf 55°C kunnen er brandbare gassen vrijkomen. Hooi zelf ontbrandt bij een temperatuur van 225 - 240°C. Boven de 60-70 graden verandert het biologisch proces en treedt de chemische broei op. Koolstof wordt omgezet in kooldioxide, de temperatuur kan snel oplopen tot boven de 100 graden. Vanaf 85°C (en zeker vanaf 100°C) kan het hooi aan de buitenkant, met voldoende lucht toevoer, ontbranden.

♫ Jij hebt een probleem? Mijn vrouw ging weg, maar mijn schoonmoeder is gebleven!
Robert Orben